

Školní strategie prevence na období 2023-2027

Vnitřní předpis gymnázia č. j. Gymoza 1042/2023, VP/2023/19

Školní strategie prevence je dlouhodobý program, který je součástí školního vzdělávacího plánu (ŠVP), který vychází z rámcového vzdělávacího programu (RVP). Vymezuje dlouhodobé a krátkodobé cíle prevence rizikového chování. Jeho smyslem je oddálit, bránit nebo snížit výskyt rizikového chování a současně zvýšit schopnost žáků a studentů činit zodpovědná a informovaná rozhodnutí, dále pak podporovat zdravý životní styl. Na základě této strategie zpracovává škola na každý rok Preventivní program školy.

Dokumenty, ze kterých vychází školní strategie prevence:

- Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních, č.j. 21291/2010-28.
- Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019–2027.
- Národní strategie prevence snižování škod spojených se závislostním chováním 2019-2027
- Strategie prevence kriminality v České republice na léta 2016-2020
- Národní strategie protidrogové politiky na období 2010-2018
- Zákon. č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (Školský zákon), v platném znění
- Vyhláška č. 197/2016 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských zařízeních, v platném znění.

Obsah

1. Základní údaje o škole	3
2. Charakteristika školy	4
3. Pojmy v oblasti prevence	4
4. Cíle	5
5. Metody a formy práce užívané v prevenci	7
6. Zapojení primární prevence do výuky	7
7. Nespecifická primární prevence	8
8. Spolupráce s rodiči	8
9. Školní poradenské pracoviště	8
10. Spolupráce s organizacemi a institucemi	9

1. Základní údaje o škole

Název a adresa školy, pro kterou platí tento MPP	Gymnázium, Pardubice, Mozartova 449
Jméno a příjmení ředitele	Mgr. Petr Harbich
Telefon na ředitele	606 035 962
E-mail na ředitele	reditel@gymozart.cz

Jméno školního metodika prevence	Mgr. Michaela Plhová		
Telefon	466 412 839		
E-mail	michaela.plhova@gymozart.cz		
Specializační studium	Ano		
Realizátor vzdělávání	Zřetel, s.r.o.		

Jméno výchovného poradce	Mgr. Soňa Chalupová		
Telefon	724 863 378		
E-mail	sona.chalupova@gymozart.cz		
Specializační studium	Ano		
Realizátor vzdělávání	Univerzita Karlova Praha, Pedagogická fakulta		

Jméno školního psychologa	Mgr. Lenka Stodolová		
Telefon	466 412 839		
E-mail	lenka.stodolova@gymozart.cz		

	Počet tříd	Počet žáků/studentů	Počet ped. pracovníků
4leté gymnázium	12	358	35

2. Charakteristika školy

Gymnázium se nachází v městské části Polabiny v Pardubicích. Jedná se o poměrně klidnou část v blízkosti sídliště panelových domů. Před budovou je situováno skateboardové hřiště. Z hlediska vlakového, autobusového a MHD spojení je škola je velmi dobře dostupná. Nedaleko jsou situovány 2 mateřské školy.

Budova školy slouží nejen gymnáziu, ale také dalším organizacím (CCV, Poradna pro rodinu Pardubického kraje), což činí nároky na bezpečnost. U hlavního vchodu školy je situována recepce, kde se hlásí návštěvníci. Budova školy má další dva vchody, jeden je ze sídliště a druhý ze dvora školy (přístup od hřiště).

Gymnáziu přísluší část přízemí s jídelnou, šatnami, tělocvičnami a sprchami (právě prostor u tělocvičen by mohl být rizikovou oblastí), 1. a 2. patro budovy (střed a pravé křídlo). Součástí areálu je venkovní respirium a hřiště, které by mělo být v budoucnu rekonstruováno.

Škola se maximálně snaží, aby žáci měli k dispozici prostory mimo výuku. Pro tyto účely slouží 3 vnitřní respiria, přičemž v jednom z nich je umístěna kantýna s možností nákupu jídla a pití.

Gymnázium je plně vybaveno pro výuku všech předmětů, včetně moderních laboratoří fyziky, chemie a biologie, počítačových učeben či jazykových učeben. Každá třída je vybavena počítačovou technikou. Pro početnější výukové skupiny či pro účely přednášek a besed je k dispozici aula.

V současné době školu navštěvuje 358 žáků z Pardubic, přilehlých obcí i z obcí mimo Pardubický kraj.

Ve škole je zaměstnáno 35 pedagogů. Sbor je tvořen převážně pedagogy středního věku a menší skupinou mladších učitelů. Ve škole panuje vstřícná atmosféra vůči žákům, učitelé jsou velmi nápomocní nejen ve výuce, ale i v problémových situacích. V oblasti prevence spolupracují úzce s ŠPP.

Ve škole je zřízena knihovna s preventivní literaturou pro pedagogy i žáky. Aktuální informace z oblasti prevence jsou sdělovány prostřednictvím webových stránek, interního systému EduPage a nástěnek.

Škola nabízí volbu nepovinných předmětů, kroužků a dalších aktivit sportovních či kulturních. Ve škole je také publikován školní časopis Mozart Times.

3. Pojmy v oblasti prevence

Primární prevence-výchova k předcházení a minimalizaci rizikových projevů chování, ke zdravému životnímu stylu, k rozvoji pozitivního sociálního chování a zvládání zátěžových situací. Primární prevence je 1. *specifická* a 2. *nespecifická*.

1. Specifická primární prevence – aktivity a programy, které jsou zaměřeny specificky na předcházení a omezování výskytu jednotlivých forem rizikového chování žáků.

a) **všeobecná prevence**-zaměřena na všechny žáky, aniž by byl dříve zjišťován rozsah problému nebo rizika,

b) **selektivní prevence**-zaměřena na žáky, u nichž lze předpokládat zvýšený výskyt rizikového chování,

c) **indikovaná prevence**-zaměřena na jednotlivce a skupiny, u nichž byl zaznamenán vyšší výskyt rizikových faktorů v oblasti chování, problematických vztahů v rodině, ve škole nebo s vrstevníky.

2. Nespecifická primární prevence – veškeré aktivity podporující zdravý životní styl a osvojování pozitivního sociálního chování prostřednictvím smysluplného využívání a organizace volného času, například zájmové, sportovní a volnočasové aktivity a jiné programy, které vedou k dodržování určitých společenských pravidel, zdravého rozvoje osobnosti, k odpovědnosti za sebe a své jednání.

4. Cíle

Cílem školní strategie prevence je předcházet rizikovému chování tak, že žák:

- je odpovědný za vlastní chování a způsob života v míře přiměřené jeho věku
- je schopný dělat samostatná rozhodnutí
- je schopný řešit problémy, případně nalézt pomoc pro jejich řešení
- dodržuje zásady zdravého životního stylu
- respektuje odlišné názory a chování druhých
- umí spolupracovat ve skupině a pomáhá ostatním
- má vyhraněný negativní vztah k návykovým látkám, násilí a všem formám intolerance
- ví, kde vyhledat odbornou pomoc, a v případě potřeby ji dovede využít

Na základě evaluace programu „Klima školy“ a dalších faktorů stanovuje škola na období 2023-2027 následující dlouhodobé a krátkodobé cíle:

DLOUHODOBÉ CÍLE

- 1. Vedení žáků ke zdravému životnímu stylu**
 - předmětová výuka obsažené v ŠVP v těchto předmětech: TV, Bio, Che, ZSV, Cizí jazyky
 - preventivní programy
 - mimoškolní akce (výlety, exkurze, sportovní akce)
- 2. Zlepšení klimatu v jednotlivých třídních kolektivech**
 - pravidelné vedení třídnických hodin – podpora zdravých vztahů v kolektivu
 - snaha o větší spolupráci školy s rodiči
 - informovanost zákonných zástupců
- 3. Hladký průběh začleňování nových žáků do školy a třídního kolektivu**
 - pokračování v adaptačních kurzech pro žáky prvních ročníků („Seznamte se, prosím“)
 - podpora soudržnosti a spolupráce ve třídě
- 4. Podpora školních volnočasových aktivit (kroužky, studentská rada)**

- motivace žáků k účasti na školních akcích, projektech a kroužcích
 - podpora kroužků a studentské rady
 - setkávání žáků napříč třídami a ročníky při společné zájmové činnosti
 - setkávání zástupců studentské rady a pedagogického sboru
- 5. Zlepšení komunikace v pedagogickém sboru o rizikovém chování žáků**
- seznámení pracovníků školy se školní preventivní strategií, preventivním programem školy, školním programem proti šikanování, krizovým plánem
 - metodická podpora pro třídní učitele při vedení třídnických hodin
 - okamžité informování školního poradenského pracoviště všemi pracovníky školy o výskytu rizikového chování
 - podpora vzájemné otevřenosti a pozitivního klimatu v pedagogickém sboru
- 6. Zlepšení bezpečnostních opatření ve škole**
- zajištění kamerového systému u všech vchodových dveří
 - instalace zámků v kmenových třídách
 - zajištění respektování bezpečnostních opatření ostatními subjekty v budově

KRÁTKODOBÉ CÍLE:

- 1. Motivace žáků k zodpovědnému přístupu ke školní docházce**
- dodržování maximální absence stanovené školním řádem (s výjimkou závažných zdravotních důvodů)
 - častější diskuse třídních učitelů s žáky a pravidelné sledování absence
 - pravidelné informování ŠPP o absenci žáků
- 2. Vzdělávání žáků a učitelů v oblasti rizikového chování**
- tematicky zaměřené preventivní programy pro žáky
 - vzdělávací kurzy pro školního metodika prevence a pedagogický sbor
- 3. Zvýšení povědomí o rizicích užívání návykových látek**
- dodržování zákazu držení, konzumace i distribuce návykových látek ve škole a na akcích pořádaných školou
 - častější diskuse třídních učitelů s žáky na toto téma
 - tematicky zaměřené preventivní programy
- 4. Zlepšení komunikace mezi žáky a pedagogickým sborem**
- nastavení jasného komunikačního kanálu studentská rada versus sbor
 - posilování komunikačních dovedností, zvyšování schopnosti řešit problémy, konflikty, adekvátní reakce na stres, neúspěch, kritiku
 - vytváření pozitivního sociálního klimatu, pocitu důvěry, bez nadměrného tlaku na výkon, vytvoření atmosféry pohody a klidu, bez strachu a nejistoty
- 5. Zlepšení bezpečnostních opatření ve škole**
- motivace žáků k dodržování bezpečnostních opatření ve škole
 - zabezpečení zamykání dveří v přízemí budovy v době odpoledních kroužků

5. Metody a formy práce užívané v prevenci

Třídní učitelé a členové školního poradenského pracoviště využívají zejména metody monitoringu tříd a žáků, diskuse a individuálních pohovorů s jednotlivými žáky a dotazníkových šetření. Je důležitá i metoda sociálního učení, kdy se žáci napodobují chování učitele, který je pro ně vzorem.

- adaptační kurzy pro žáky prvních ročníků (seznamovací a týmové aktivity pod vedením lektorů a za účasti třídního učitele a ŠMP),
- třídnické hodiny (zařazované nepovinně dle uvážení třídního učitele, zaměřené na stmelení kolektivu),
- preventivní programy (zahrnují diskusní, prožitkové i týmové aktivity),
- tematické besedy a workshopy, nabídka volnočasových aktivit ve škole

6. Zapojení primární prevence do výuky

Prevence rizikového chování je součástí výuky jednotlivých předmětů dle Školního vzdělávacího programu:

- 1. Šikana a agrese**
 - Základy společenských věd
- 2. Kyberšikana**
 - Informatika a výpočetní technika
- 3. Rasismus a xenofobie**
 - Dějepis
 - Základy společenských věd
- 4. Rizikové sexuální chování**
 - Biologie
- 5. Poruchy příjmu potravy**
 - Biologie
- 6. Rizikové sporty**
 - Tělesná výchova
- 7. Návykové látky**
 - Chemie
 - Tělesná výchova
- 8. Domácí násilí**
 - Základy společenských věd

7. Nespecifická primární prevence

Preventivní význam mají celoškolní a mimoškolní aktivity a aktivity volnočasové.

- adaptační kurz – 1. ročník
- třídní výlety - napříč ročníky
- exkurze a besedy - napříč ročníky
- vánoční akademie - napříč ročníky
- sportovní akce Mozol-napříč ročníky
- dobrovolnictví - napříč ročníky
- lyžařský kurz- 1. ročník
- sportovní (herní)kurz - 2. ročník
- vodácký kurz - 3. ročník
- olympiády a soutěže v jednotlivých předmětech-napříč ročníky
- Tematický den – den věnovaný výročí, aktuální společenské tematické - napříč ročníky
- Den osobností – den odborníků - napříč ročníky
- Srdíčkový den - 2. ročník
- Studentské volby - napříč ročníky
- Parlamentní simulace - napříč ročníky
- Jeden svět na školách (Člověk v tísni o.p.s.) -napříč ročníky
- Kraj pro bezpečný internet (projekt) – práce s prostředím internetu - napříč ročníky

8. Spolupráce s rodiči

Rodiče jsou s prevencí rizikového chování seznamováni na třídních schůzkách a prostřednictvím webových stránek školy. Jsou seznámeni se Školní preventivní strategií, Preventivním programem školy na daný školní rok včetně Školního programu proti šikanování.

Na školním webu je k dispozici kontakt na školního metodika prevence (včetně konzultačních hodin), na školní poradenské pracoviště a jsou zde odkazy týkající se prevence rizikového chování.

Spolupráci s rodiči navazuje škola v rámci Dnů otevřených dveří. Rodiče nastupujících žáků do prvního ročníku jsou s chodem školy včetně prevence rizikového chování seznámeni na třídní schůzce na začátku školního roku.

Zástupci rodičů se podílejí na rozhodování o chodu školy též v rámci školské rady.

9. Školní poradenské pracoviště

Ve škole je zřízeno Školní poradenské pracoviště (ŠPP) ve složení: výchovná poradkyně, kariérová poradkyně, metodik prevence a školní psycholog.

Náplň činnosti jednotlivých členů ŠPP odpovídá činnostem ve smyslu Vyhlášky č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních.

Cíle školního poradenského pracoviště (ŠPP)

- kvalitní péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, metodická pomoc a příprava podmínek pro společné vzdělávání,
- průběžná a dlouhodobá péče o nadané žáky
- omezení školní neúspěšnosti, průběžná a dlouhodobá péče o žáky s neprospěchem
- prevence sociálně-patologických jevů (např. závislosti, agresivita, šikana, rasismus, zneužívání),
- včasné odhalování problémového chování žáků
- poskytování služeb kariérového poradenství
- přiblížení poradenských služeb poskytovaných ve škole žákům, rodičům i pedagogům
- spolupráce s ostatními poradenskými zařízeními
- spolupráce s OSPOD, PČR a dalšími institucemi a odborníky ve vzdělávání

10. Spolupráce s organizacemi a institucemi

- PPP Pardubice, Ústí nad Orlicí
- Poradna pro rodinu Pardubického kraje
- Centrum primární prevence Pardubického kraje (Semiramis)
- SKP-Centrum, o.p.s.
- Policie ČR
- Městská policie Pardubice
- Magistrát města Pardubice – Oddělení sociálně právní ochrany dětí
- Krajský úřad Pardubického kraje
- Úřad práce
- Oddělení Psychiatrie a oddělení Klinické psychologie Nemocnice Pardubického kraje

Zpracovala: Mgr. Michaela Plhová, metodik prevence

Tento vnitřní předpis nabývá účinnosti 1. 9. 2023.

V Pardubicích 1. 9. 2023

Mgr. Petr Harbich
ředitel školy